

Porodični ustav: Temelj za budućnost porodičnog biznisa

Đorđe Petrović je vlasnik holandske konsultantske kuće Companies Connected, izvršni direktor Holandsko-Srpske Privredne Asocijacije, konsultant na projektima EBRD, predsednik sekcije za porodične kompanije u Privrednoj komori Srbije, autor serijala “Ja, Preduzetnik” i knjige “Savremena porodična kompanija”.

Kroz karijeru je radio na projektima i saradivao sa nekim od najvećih svetskih i holandskih kompanija, bio je angažovan od strane holandske države kao konsultant, a u poslednje četiri godine aktivno radi sa kompanijama sa prostora bivše Jugoslavije.

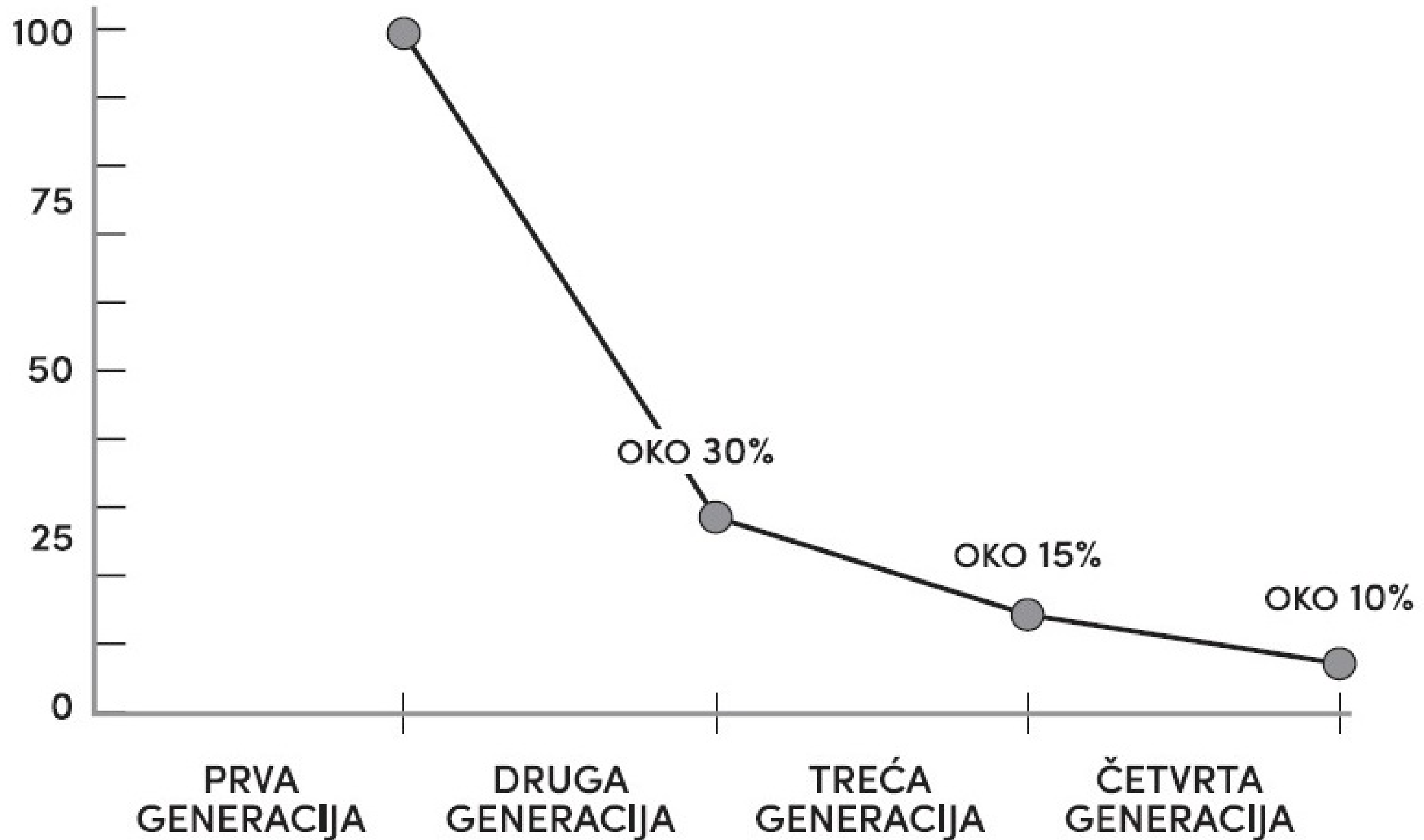
Ekspertiza mu je strateški menadžment i rad sa porodičnim kompanijama. Jedini je član ikada iz Srbije, kao i sa prostora bivše Jugoslavije, Strategic Management Society-ja.

Evropska definicija porodičnog biznisa

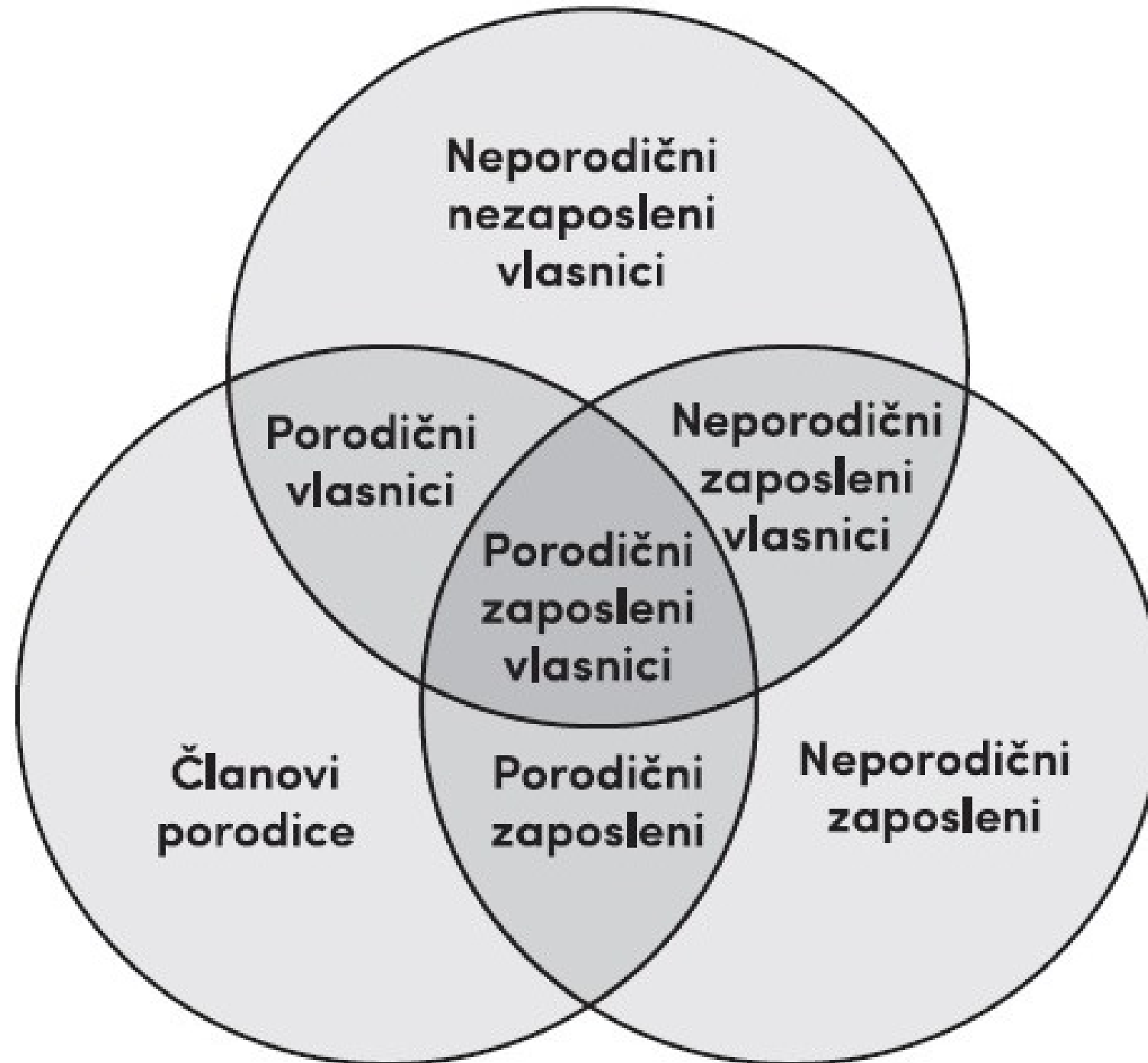
1. Većina prava odlučivanja je u vlasništvu fizičkog lica koje je osnovalo firmu, ili u vlasništvu fizičkog lica koje je steklo deonice firme, ili je u posedu njihovih supružnika, roditelja, dece ili direktnih naslednika dece.
2. Većinsko pravo odlučivanja je direktno ili indirektno.
3. Najmanje jedan predstavnik porodice ili rodbine formalno je uključen u upravljanje firmom.
4. Kompanije koje su izlistane na berzi ispunjavaju definiciju porodične kompanije ako osoba koja je osnovala, ili kupila firmu (deonice), ili njihove porodice, ili potomci, poseduju 25 odsto upravljačkih deonica.

Procenat preživljavanja porodičnih biznisa

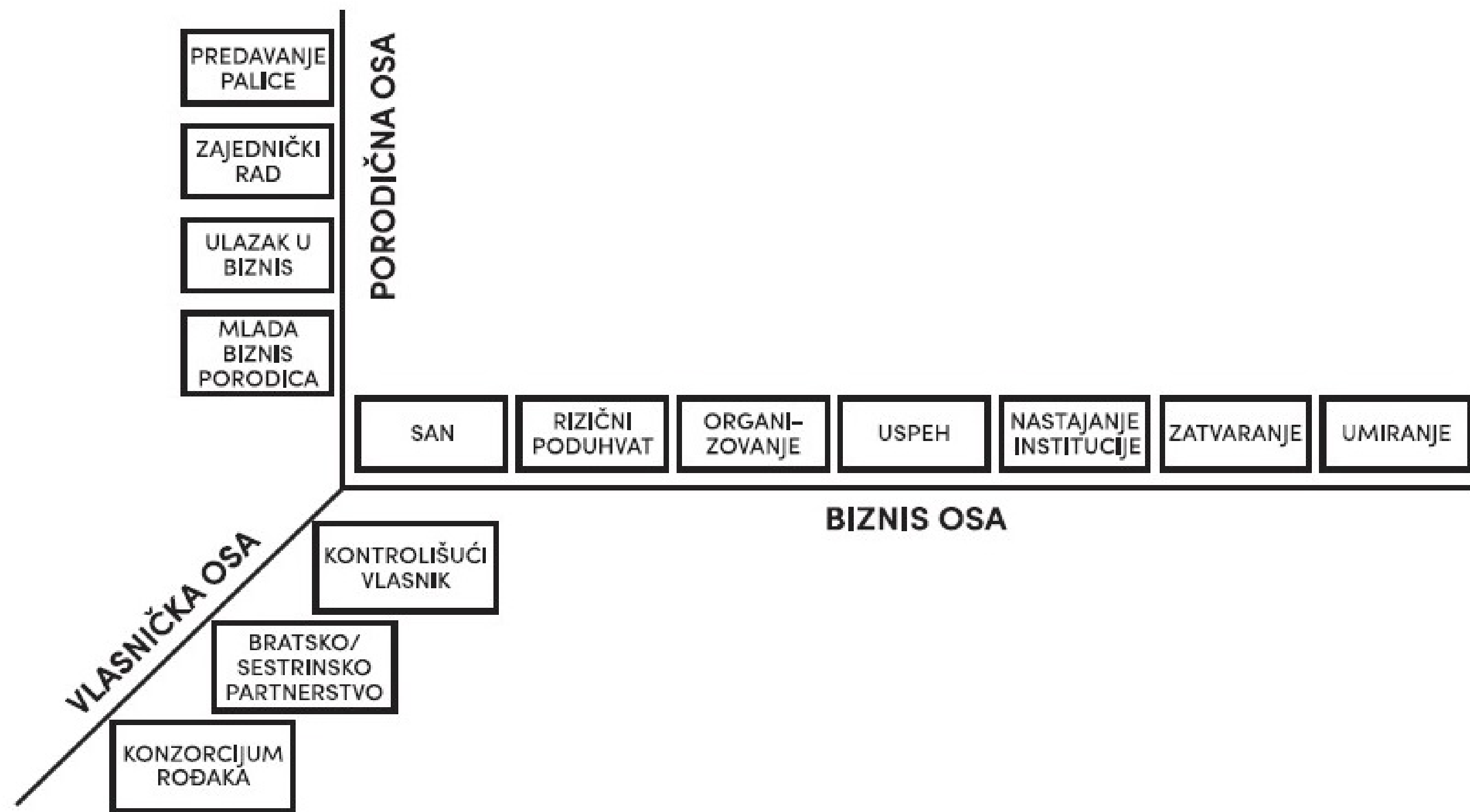
VLASNIŠTVO

PORODICA

BIZNIS

RAZVOJNI MODEL PORODIČNOG BIZNISA

Svrha porodičnog ustava je da postavi jasne smernice, očekivanja i pravila, koje su vezane za upravljanje biznisom i odnose u porodici.

Ključne komponente porodičnog ustava

Upravljačke strukture

Porodični ustav definiše kako će se upravljati biznisom i porodicom, uključujući uloge, odgovornosti i procese donošenja odluka.

Rešavanje konflikata

Porodični ustav definiše kako će se upravljati biznisom i porodicom, uključujući uloge, odgovornosti i procese donošenja odluka.

1

Misija, Vizija, Vrednosti

Porodični ustav definiše zajedničke vrednosti, misiju i viziju koje vode porodicu i biznis.

2

3

Plan nasleđivanja

Porodični ustav definiše proces nasleđivanja, uključujući izbor naslednika, transfer vlasništva i menadžmenta.

4

Kreiranje porodičnog ustava

- Misija, Vizija i Vrednosti
- Ko je porodica?
- Uloga porodičnog veća i UO i definisanje njihovog rada
- Kako ćemo donositi odluke?
- Kako/kada će se raspodeliti vlasništvo među članovima porodice?
- Ko može biti vlasnik biznisa?
- Da li smo otvoreni da trgujemo delom porodičnog udela za prikupljanje kapitala?
- Postoje li određeni kriterijumi ili uslovi za sticanje ili gubitak vlasničkih prava?
- Da li i pod kojima uslovima bi se biznis prodao u budućnosti i ko bi doneo tu odluku?
- Kako želimo da se vodi kompanija?
- Koliko je važno da uvek neko ko je iz porodice vodi kompaniju?
- Šta bismo uradili kad bi se neki članovi porodice pokazali neefikasnim kao vođe?
- Koji su koraci u slučaju da nema želje ili sposobnosti nekog člana porodice da preuzme vođenje kompanije?
- Kako će se članovi porodice uključivati u poslovanje kompanije?
- Postoje li uslovi ili standardi za zapošljavanje i unapređenje?
- Kako ćemo planirati i implementirati proces sukcesije?
- Da li će naša deca morati da potpišu predbračne ugovore?
- Kako ćemo rešavati konflikte koji se pojave između članova porodice?
- Kakvu odgovornost prema zajednici i društvenu odgovornost želimo inkorporirati u poslovanje kompanije?

Porodični ustav nije pravno obavezujući dokument, ali iz njega treba da proizađe ugovor vlasnika (shareholder agreement) koji je pravno obavezujući.

WWW.PORODIČNIBIZNIS.RS

HVALA VAM NA PAŽNJI!!!